

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

PROGRAM REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Dla Szkoły Branżowej I Stopnia

NOWY TARG

1. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA EDUKACYJNO – ZAWODOWEGO (WSDEZ)

(i doradców zawodowych w systemie oświaty)

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2018 r., 1457 ze zm., t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1481 ze zm.) - m.in. system oświaty i wychowania zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r., nr 61, poz. 624 ze zm.) – wprowadza funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, realizowanego we współpracy z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi; wyznacza też ramy organizacyjne dla opracowania wewnątrzszkolnych systemów doradztwa zawodowego; dyrektorzy mają obowiązek określenia w statucie szkoły wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) oraz zajęć związanych z wyborem kierunku dalszego kształcenia.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591).

Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, t.j. Dz. U. z 2020 r. poz.910, 1378) – m. in. Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego zostały uwzględnione jako odrębne w ramach działalności dydaktycznej szkoły, niezależne od zajęć służących wsparciu w planowaniu kariery zawodowej, realizowanych w ramach pomocy psychologiczno - pedagogicznej. Zajęcia te są organizowane dla uczniów klas VII- VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceów ogólnokształcących i techników.

Ustawa Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 59) - m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w oparciu o program przygotowany przez nauczyciela realizującego te zajęcia, dopuszczony do użytku przez dyrektora szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej. Program zawiera m.in. informacje o zawodach, kwalifikacjach, możliwościach ich uzyskania.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017r, poz. 703) - m.in. w ramowym planie nauczania został określony minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego (technikum, branżowa szkoła I stopnia: minimum 10 godzin w całym cyklu nauczania).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2017 r., poz. 649) –m.in. funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, realizowanego we współpracy z poradniami psychologiczno –pedagogicznymi; wyznacza też ramy organizacyjne dla opracowania wewnątrzszkolnych systemów doradztwa zawodowego; dyrektorzy mają obowiązek określenia w statucie szkoły wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) oraz zajęć związanych z wyborem kierunku dalszego kształcenia.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1601 z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (DZ.U. z 2019 r., poz.325).

Rozporządzenie ministra edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego z dnia 12 lutego 2019 r.

2. WSTĘP, ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do świadomego i odpowiedzialnego wyboru dalszego kierunku kształcenia, zawodu oraz planowania własnej ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Wybór zawodu jest długofalowym procesem rozwojowym, na który składa się wiele decyzji podejmowanych na przestrzeni lat. WSDZ umożliwia uczniom zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do samopoznania własnych mocnych i słabych stron, zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji zawodowych, wartości i kompetencji, a także pomaga w zaplanowaniu własnej

kariery edukacyjnej i zawodowej oraz w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy, kreatywnego, odpowiedzialnego i efektywnego funkcjonowania na nim.

WSDZ uwzględnia zmieniające się warunki społeczno-gospodarcze, technologiczne i organizacyjne rynku pracy. Szczególnego znaczenia nabiera przygotowanie uczniów do funkcjonowania w środowisku pracy podlegającym dynamicznym zmianom, w tym zmianom wynikającym z rozwoju nowych technologii i sztucznej inteligencji. Działania doradcze mają wspierać uczniów w rozpoznawaniu nowych możliwości zawodowych, ale również w rozwijaniu kompetencji pozwalających na dostosowywanie się do zmieniających się wymagań rynku pracy.

WSDZ zakłada, że:

- wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu;
- na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska;
- planowanie kariery edukacyjnej i zawodowej wymaga poznania własnych zasobów oraz konfrontowania ich z wymaganiami rynku pracy;
- decyzje edukacyjne i zawodowe powinny uwzględniać aktualne i przewidywane zapotrzebowanie na pracowników;
- współczesny rynek pracy wymaga gotowości do ciągłego uczenia się, rozwijania kwalifikacji i kompetencji oraz dostosowywania się do zmian technologicznych;
- korzystanie z informacji zawodowych powinno opierać się na wiarygodnych i aktualnych źródłach, w tym cyfrowych narzędziach doradztwa zawodowego;
- przygotowanie do wejścia na rynek pracy obejmuje nie tylko wybór zawodu, ale również rozwijanie kompetencji społecznych, cyfrowych, przedsiębiorczych i zawodowych;
- doświadczenia zdobywane poprzez praktyki, staże, wolontariat oraz udział w projektach społecznych mogą stanowić istotny element przygotowania do przyszłej aktywności zawodowej.

Działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego umożliwiają:

- uczniom zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do samopoznania własnych mocnych i słabych stron, zainteresowań, uzdolnień, predyspozycji zawodowych, wartości i kompetencji oraz zaplanowania własnej kariery edukacyjnej i zawodowej;
- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu przygotowania do wejścia na rynek pracy oraz kreatywnego, odpowiedzialnego i efektywnego funkcjonowania na nim;
- poznanie przez uczniów świata zawodów, wymagań związanych z wykonywaniem poszczególnych zawodów oraz kwalifikacji i kompetencji oczekiwanych przez pracodawców;
- poznanie aktualnych i przewidywanych trendów na rynku pracy oraz informacji dotyczących zapotrzebowania na pracowników;
- wykorzystywanie przez uczniów cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego oraz rozwijanie umiejętności wyszukiwania, analizowania i selekcjonowania informacji dotyczących edukacji, zawodów i rynku pracy;
- poznanie wpływu nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach, organizacji pracy i formach zatrudnienia;
- poznanie możliwości dalszego kształcenia, zdobywania kwalifikacji i kompetencji oraz rozwijania się w ramach uczenia się przez całe życie;
- zapoznanie uczniów z możliwościami uzyskiwania kwalifikacji, w tym z informacjami zawartymi w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji i Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji;
- przygotowanie uczniów do aktywnego poszukiwania pracy, w tym do korzystania z ofert pracy, przygotowania i aktualizowania CV oraz listu motywacyjnego, a także do udziału w rozmowie kwalifikacyjnej;
- poznanie przez uczniów różnych form zatrudnienia, w tym pracy zdalnej i elastycznych form organizacji pracy;
- rozwijanie przedsiębiorczości oraz wskazywanie możliwości podejmowania własnej działalności gospodarczej;
- poznanie roli praktyk, staży, wolontariatu i projektów społecznych w zdobywaniu doświadczenia oraz rozwijaniu kompetencji przydatnych na rynku pracy;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- umożliwienie rodzicom korzystania z aktualnych informacji dotyczących rynku pracy, możliwości dalszego kształcenia oraz cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego;

- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- współpracę szkoły z lokalnymi i regionalnymi pracodawcami, przedstawicielami branż oraz instytucjami rynku pracy;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określanie zakresu ich odpowiedzialności;
- zaplanowanie działań w całym cyklu kształcenia;
- dostosowanie działań doradczych do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów.

Doradztwo zawodowe jest nieodłączną częścią programu wychowawczego szkoły i służy prawidłowemu rozpoznaniu przez ucznia swojego potencjału edukacyjno-zawodowego oraz rozwijaniu jego tożsamości grupowej jako ważnego elementu funkcjonowania społecznego.

Doradztwo zawodowe wspiera ucznia w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących jego przyszłości, uwzględniających zarówno jego indywidualne zasoby, zainteresowania i predyspozycje, jak i możliwości dalszego kształcenia oraz aktualne i przewidywane potrzeby rynku pracy.

W realizacji WSDZ szkoła wykorzystuje informacje dotyczące **prognozowanego zapotrzebowania na pracowników, wyników monitorowania karier absolwentów, sytuacji na lokalnym i regionalnym rynku pracy oraz zmian zachodzących w świecie zawodów**. Informacje te są wykorzystywane do aktualizowania treści i form udzielanego uczniom wsparcia.

Istotnym elementem WSDZ jest również przygotowanie uczniów do **elastycznego reagowania na zmiany zachodzące na rynku pracy**, w tym na rozwój automatyzacji, cyfryzacji i sztucznej inteligencji. Szkoła wspiera uczniów w rozwijaniu kompetencji niezbędnych do dalszego uczenia się, zdobywania nowych kwalifikacji i podejmowania decyzji zawodowych w warunkach zmieniającego się rynku pracy.

Realizacja WSDZ odbywa się we współpracy z uczniami, rodzicami, nauczycielami, wychowawcami, doradcą zawodowym, pedagogiem/psychologiem, pracodawcami, przedstawicielami branż oraz instytucjami wspierającymi edukację i rynek pracy.

W ten sposób WSDZ stanowi spójny, zaplanowany i ciągły system działań wspierających ucznia od momentu rozpoznawania własnych zasobów, poprzez poznawanie świata zawodów i rynku pracy, aż do podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszego kształcenia, zatrudnienia i rozwoju zawodowego.

3. ADRESACI I OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ WSDZ

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje skoordynowane działania kierowane do **uczniów, rodziców oraz nauczycieli**. Program realizacji WSDZ jest opracowywany we współpracy z **lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż**.

Dyrektor ZSCKR im. A. Suskiego w Nowym Targu wyznacza osobę odpowiedzialną za realizację WSDZ, tj. koordynatora ds. doradztwa zawodowego. Funkcję tę pełni: **szkolny doradca zawodowy**.

Osoby współuczestniczące i podmioty współpracujące:

- **Dyrektor Szkoły** – sprawuje nadzór nad prawidłową realizacją WSDZ oraz zapewnia warunki do współpracy z otoczeniem gospodarczym i instytucjonalnym.
- **Szkolny Doradca Zawodowy (Koordynator)** – opracowuje roczny program działań we współpracy z Radą Pedagogiczną i partnerami zewnętrznymi. Do jego obowiązków należy systematyczne analizowanie oraz wdrażanie do pracy doradczej krajowych i wojewódzkich prognoz zapotrzebowania na pracowników, wyników monitoringu karier absolwentów, a także upowszechnianie cyfrowych narzędzi doradztwa.
- **Pedagog szkolny oraz Psycholog** – współuczestniczą w opracowywaniu i koordynowaniu programu WSDZ, wspierając uczniów w diagnozowaniu ich potencjału oraz barier decyzyjnych.
- **Wychowawcy klas** – współpracują przy tworzeniu programu, wspierają doradcę w diagnozie potrzeb uczniów, włączają tematykę planowania kariery do godzin wychowawczych oraz koordynują kontakt z rodzicami.
- **Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych** – integrują treści doradcze z programem nauczania swoich przedmiotów, wskazują na korelację wiedzy przedmiotowej z wymaganiami rynku oraz określają wpływ nowych technologii i sztucznej inteligencji (AI) na transformację zawodów.
- **Pracownicy biblioteki szkolnej** – wspierają działania poprzez gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie zasobów informacji zawodowej, w tym wskazywanie ogólnodostępnych, cyfrowych platform edukacyjnych.
- **Rodzice** – aktywnie uczestniczą w działaniach realizowanych w ramach WSDZ, w szczególności poprzez udział w spotkaniach, warsztatach lub wydarzeniach wspierających planowanie ścieżki kariery przez uczniów.
- **Instytucje i podmioty współpracujące ze szkołą:**

- ✓ **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Targu** – w zakresie specjalistycznego wsparcia diagnostycznego i doradczego.
- ✓ **Publiczne służby zatrudnienia** (w tym Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu), **Ochotnicze Hufce Pracy** oraz **agencje zatrudnienia** – w obszarze udostępniania ofert pracy, analiz rynku oraz współorganizacji spotkań informacyjnych.
- ✓ **Pracodawcy, u których młodzież odbywa praktyki zawodowe** – współpracujący przy tworzeniu programu nauczania oraz przyjmujący uczniów w ramach wizyt zawodoznawczych mających na celu poznanie środowiska pracy.
- ✓ **Branżowe Centra Umiejętności (BCU)**, centra kształcenia zawodowego oraz placówki kształcenia ustawicznego – wspierające szkołę w organizacji nowoczesnych form wizyt zawodoznawczych.

4. CELE WSDZ

CELE OGÓLNE

Działania z zakresu doradztwa zawodowego w szkole ponadpodstawowej (w tym branżowej i technikum) mają na celu:

- Wsparcie uczniów w świadomym i samodzielny planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień, preferencji i predyspozycji zawodowych oraz aktualnych, oficjalnych informacji na temat systemu edukacji i prognozowanego rynku pracy.
- Przygotowanie młodzieży do dynamicznych zmian w zawodach i formach zatrudnienia wywołanych przez **rozwój nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji (AI)**, oraz do roli elastycznego pracownika lub przedsiębiorcy.
- Wsparcie rodziców i nauczycieli w ich działaniach doradczych na rzecz młodych ludzi poprzez udostępnianie **cyfrowych narzędzi doradztwa** oraz wyników monitoringu karier absolwentów.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- Potrafi określić mocne i słabe strony, zainteresowania, umiejętności i kompetencje; poznaje własne predyspozycje zawodowe oraz wzmacnia poczucie własnej wartości.
- Porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, z uwzględnieniem **możliwości pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia oraz przedsiębiorczości**.

- Rozwija **umiejętności cyfrowe** do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych, ogólnopolskich baz zawodów oraz portali zawierających oferty pracy.
- Analizuje i interpretuje **krajowe i wojewódzkie prognozy zapotrzebowania na pracowników** w zawodach szkolnictwa branżowego oraz prognozy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw pracy.
- Określa dynamiczny **wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji (AI)**, na zmiany w zadaniach zawodowych i formach zatrudnienia.
- Charakteryzuje możliwości zdobywania kwalifikacji w ramach **edukacji pozaformalnej oraz Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK)**, w tym kwalifikacji wolnorynkowych i sektorowych, oraz potrafi posługiwać się **Zintegrowanym Rejestrem Kwalifikacji (ZRK)**.
- Analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w tym możliwości szybszego wejścia na rynek pracy, zdobywania kolejnych kwalifikacji zawodowych oraz **dalszego kształcenia w szkołach branżowych II stopnia, szkołach policealnych czy uczelniach**.
- Analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy poprzez wolontariat, udział w projektach społecznych, praktyki zawodowe lub **praktyki absolwenckie**.
- Samodzielnie sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne (**CV, list motywacyjny**) zgodnie z wymaganiami pracodawców oraz przygotowuje się do rozmowy kwalifikacyjnej poprzez **symulację tej rozmowy**.
- Charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym **publiczne służby zatrudnienia (PUP), Ochotnicze Hufce Pracy (OHP) oraz agencje zatrudnienia**.

Nauczyciele:

- Potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów, umożliwiają rozwój ich zainteresowań i zdolności.
- Realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi, włączając w nie analizę trendów rynkowych, cyfryzację oraz **aspekty automatyzacji i sztucznej inteligencji**.
- Wykorzystując wiedzę o uczniu oraz oficjalne prognozy zatrudnienia, wspierają młodzież i rodziców w wyborze kierunku kształcenia i zawodu.
- Przygotowują młodzież do wejścia na rynek pracy we współpracy z **lokalnymi i regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi oraz przedstawicielami branż**.

- Wspierają rodziców w procesie doradczym, udostępniając im cyfrowe bazy zawodów i narzędzia diagnostyczne.

Rodzice:

- Są zaangażowani i merytorycznie przygotowani do roli „doradców” dzięki dostępowi do **nowoczesnych narzędzi informatycznych** i platform komunikacji z doradcą.
- Znają aktualną ofertę edukacyjną szkoły (w tym branżowej II stopnia i uczelni), specyfikę Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz zapotrzebowanie rynku pracy.
- Wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych (doradca, psycholog, pedagog, instytucje rynku pracy, PPP).

5. GŁÓWNE ZADANIA SZKOŁY W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO:

- Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz na pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Opracowywanie rocznego programu realizacji doradztwa zawodowego we współpracy z nauczycielami, psychologiem, pedagogiem oraz obowiązkowo z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż.
- Organizowanie wizyt zawodoznawczych dla uczniów i dzieci w podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów (w szczególności u pracodawców), w Branżowych Centrach Umiejętności (BCU), szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, centrach kształcenia zawodowego oraz placówkach kształcenia ustawicznego.
- Systematyczne analizowanie, interpretowanie i wykorzystywanie w działaniach doradczych z uczniami i rodzicami krajowych oraz wojewódzkich prognoz zapotrzebowania na pracowników, prognoz prowadzonych na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy oraz wyników monitoringu karier absolwentów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych.
- Zapoznavanie uczniów i ich rodziców z cyfrowymi narzędziami doradztwa zawodowego, ogólnodostępnymi platformami edukacyjnymi, ogólnopolskimi bazami zawodów, oficjalnymi prognozami rynkowymi oraz platformami komunikacji z doradcą zawodowym.
- Udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom oraz pomoc w planowaniu ścieżki kariery, z uwzględnieniem konsekwencji podjętych wyborów.

- Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego kształtowania kompetencji cyfrowych, elastyczności na rynku pracy oraz symulacji rozmów rekrutacyjnych.
- Wdrażanie uczniów w wiedzę z zakresu edukacji pozaformalnej i posługiwania się Zintegrowanym Rejestrem Kwalifikacji.
- Aktywne włączanie rodziców w działania doradcze szkoły poprzez organizację dedykowanych spotkań, warsztatów lub wydarzeń wspierających planowanie ścieżki kariery przez uczniów.
- Kierowanie uczniów w sprawach trudnych do specjalistów, m.in. w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Targu.
- Współpraca w zakresie tworzenia i zapewnienia ciągłości działań WSDZ z instytucjami zewnętrznymi: publicznymi służbami zatrudnienia, Ochotniczymi Hufcami Pracy, agencjami zatrudnienia oraz placówkami doskonalenia nauczycieli.
- Systematyczne podnoszenie kwalifikacji nauczycieli i aktualizacja warsztatu pracy o nowoczesne narzędzia cyfrowe i informatyczne.

6. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWEM ZAWODOWYM I ICH ADRESACI

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) realizuje wieloaspektowe działania korelujące potrzeby rynku pracy z potencjałem edukacyjnym szkoły. Adresatami tych działań są uczniowie, rodzice oraz nauczyciele, przy aktywnym współudziale otoczenia społeczno-gospodarczego.

Formy adresowane do uczniów:

- Diagnoza zapotrzebowania – systematyczne określanie potrzeb uczniów w zakresie informacji edukacyjno-zawodowej oraz pomocy w planowaniu kariery (obserwacja, wywiad, cyfrowe kwestionariusze).
- Warsztaty samopoznania – zajęcia służące odkrywaniu zainteresowań, uzdolnień, kompetencji oraz predyspozycji zawodowych.
- Trening umiejętności miękkich – warsztaty doskonalące komunikację interpersonalną, współpracę zespołową, radzenie sobie ze stresem oraz elastyczność adaptacyjną.
- Warsztaty rekrutacyjne i przedsiębiorczość – nauka samodzielnego redagowania i aktualizowania dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny) zgodnie z wymaganiami pracodawców, symulacje rozmów kwalifikacyjnych, rozwijanie autoprezentacji oraz promowanie samozatrudnienia i elastycznych form zatrudnienia.

- Edukacja prawna – zapoznanie z przepisami prawa pracy, prawa administracyjno-gospodarczego oraz formami kontraktowymi na rynku pracy (w tym praca zdalna).
- Zajęcia z orientacji i informacji zawodowej – grupowe zajęcia umożliwiające poznanie struktury kwalifikacji w zawodach (w tym wyodrębnionych w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji) oraz trendów rynkowych.
- Doradztwo indywidualne – personalne rozmowy doradcze, porady edukacyjno-zawodowe oraz pomoc w planowaniu indywidualnej ścieżki rozwoju na terenie szkoły lub za pośrednictwem platform komunikacji z doradcą.
- Dostęp do zasobów informacyjnych – udostępnianie cyfrowych i tradycyjnych zasobów wiedzy o systemie edukacji, szkolnictwie wyższym oraz instytucjach rynku pracy.
- Wizyty zawodoznawcze (nowa forma prawna) – obowiązkowe wizyty mające na celu bezpośrednie poznanie środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowane w:
 - podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów (w szczególności u pracodawców),
 - Branżowych Centrach Umiejętności (BCU),
 - szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, centrach kształcenia zawodowego lub placówkach kształcenia ustawicznego.
- Praktyczna nauka zawodu – realizacja staży studenckich, praktyk zawodowych oraz praktyk absolwenckich jako form doświadczania pracy.
- Wydarzenia promocyjno-edukacyjne – organizowanie Dnia Otwartego Szkoły oraz aktywny udział w zewnętrznych targach edukacyjnych i salonach zawodów.
- Aktywizacja społeczna – promowanie wolontariatu, udziału w projektach społecznych oraz działalności w kołach zainteresowań jako metod budowania kapitału kompetencyjnego.

Formy adresowane do rodziców:

- Konsultacje indywidualne – porady doradcy zawodowego, psychologa i pedagoga szkolnego (stacjonarne oraz z wykorzystaniem platform komunikacji zdalnej).
- Warsztaty i spotkania dedykowane (wymóg ustawy) – organizacja spotkań, warsztatów lub wydarzeń wspierających aktywne włączenie rodziców w proces planowania ścieżki kariery przez ich dzieci.
- Edukacja rynkowa dla rodziców – zapoznavanie rodziców z cyfrowymi narzędziami doradztwa, ogólnopolskimi bazami zawodów oraz oficjalnymi, krajowymi i wojewódzkimi prognozami zapotrzebowania na pracowników.

- Dni Otwarte Szkoły – prezentacja oferty edukacyjnej, w tym korzyści płynących z wyboru szkoły kształcącej w zawodzie (szybszy start rynkowy, pozyskiwanie kwalifikacji).
- Wsparcie specjalistyczne – kierowanie do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Targu w sytuacjach trudnych lub wymagających pogłębionej diagnostyki.

Formy adresowane do nauczycieli:

- Monitoring karier (wymóg ustawy) – systematyczne analizowanie i wykorzystywanie wyników monitoringu karier absolwentów publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych w celu optymalizacji programów nauczania.
- Analiza danych rynkowych – badanie barometrów zawodów oraz prognoz prowadzonych na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy w celu korelacji treści przedmiotowych z potrzebami gospodarki.
- Promocja i rekrutacja – współtworzenie materiałów informacyjnych, ulotek oraz organizowanie szkolnych wydarzeń promocyjnych wspólnie z uczniami.
- Doskonalenie i wymiana doświadczeń – udział w szkoleniach, radach szkoleniowych oraz sieciach współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli i instytucjami rynku pracy.

Formy adresowane do środowiska lokalnego i partnerów gospodarczych:

- Współtworzenie programu (wymóg ustawy) – obligatoryjne opracowywanie programu realizacji doradztwa zawodowego we współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż.
- Partnerstwo instytucjonalne (wymóg ustawy) – systemowa współpraca z publicznymi służbami zatrudnienia (PUP), Ochotniczymi Hufcami Pracy (OHP) oraz agencjami zatrudnienia.
- Promocja regionalna – prezentacja potencjału dydaktycznego szkoły w szkołach podstawowych powiatu nowotarskiego oraz podczas regionalnych targów edukacyjnych (np. „Festiwal Zawodów”).

Metody pracy doradczej:

- Metody aktywizujące i coachingowe – burza mózgów, dyskusje moderowane, dramy, gry symulacyjne, projekty zespołowe.
- Nowoczesne metody cyfrowe (wymóg ustawy) – wykorzystanie cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego, w tym zasobów na ogólnodostępnych platformach edukacyjnych, ogólnopolskich baz zawodów, Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (ZRK) oraz portali z ofertami pracy.

- Gry i symulacje biznesowe – rozwijanie myślenia strategicznego, przedsiębiorczości i elastyczności decyzyjnej.
- Metody diagnostyczne – tradycyjne i cyfrowe testy preferencji, kwestionariusze zainteresowań, wieloaspektowa analiza zasobów własnych ucznia w kontekście wpływu nowych technologii i sztucznej inteligencji (AI).

Organizacja i realizacja treści:

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w sposób ciągły w ciągu roku szkolnego:

1. **Zajęcia dedykowane (ustawowe):** Realizacja obowiązkowych zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy – Prawo oświatowe, zgodnie z ramowym planem nauczania dla poszczególnych typów szkół.
2. **Korelacja międzyprzedmiotowa:** Integracja treści doradczych z podstawą programową przedmiotów ogólnokształcących oraz kształcenia zawodowego. Każdy nauczyciel przedmiotu zawodowego ma obowiązek wskazywać uczniom aktualne wymagania rynku w danej branży oraz omawiać **wpływ automatyzacji i sztucznej inteligencji (AI)** na specyfikę pracy w danym zawodzie.
3. **Godziny z wychowawcą:** Realizacja tematów związanych z samopoznaniem, rynkiem pracy i planowaniem kariery w ramach godzin wychowawczych (zgodnie z rocznym planem pracy wychowawczej).
4. **Praca indywidualna i zdalna:** Indywidualne porady doradcze prowadzone stacjonarnie w gabinecie doradcy oraz z wykorzystaniem **szkolnych platform komunikacji na odległość** (np. e-dziennik, dedykowane MS Teams/Google Workspace).
5. **Praktyczna nauka zawodu:** Praktyki zawodowe, staże oraz **praktyki absolwenckie** koordynowane we współpracy z Dyrektorem szkolenia praktycznego i lokalnymi pracodawcami.
6. **Obowiązkowe wizyty zawodoznawcze:** Organizacja wyjść i wyjazdów edukacyjnych do pracodawców oraz do **Branżowych Centrów Umiejętności (BCU)**, zatwierdzanych w rocznym harmonogramie wycieczek szkolnych.
7. **Szkolny wolontariat i projekty społeczne:** Systemowe włączanie uczniów w działania Szkolnego Koła Wolontariatu oraz akcje lokalne (np. ekologiczne, branżowe, regionalne Podhala) jako formy bezpośredniego doświadczania pracy.

8. **Budowanie portfolio kompetencyjnego:** Analiza doświadczeń z wolontariatu podczas sesji z doradcą zawodowym i obowiązkowe włączanie ich do dokumentów aplikacyjnych (CV, list motywacyjny) jako praktycznego doświadczenia zawodowego.

7. REALIZATORZY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWEM ZAWODOWYM:

Zakres zadań poszczególnych osób zaangażowanych w proces doradczy wynika z ich kompetencji, profilu wykształcenia, realizowanych treści nauczania oraz podstawy programowej kształcenia w szkole ponadpodstawowej.

- **Dyrektor Szkoły:**
 - Tworzy warunki organizacyjne i kadrowe do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego w szkole.
 - Monitoruje efekty ustalonych i podejmowanych działań w ramach WSDZ.
 - Zatwierdza roczny program realizacji doradztwa zawodowego po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej.
 - Inicjuje i nadzoruje systemową współpracę z otoczeniem gospodarczym (pracodawcami, izbami gospodarczymi, przedstawicielami branż) oraz instytucjami rynku pracy.
- **Dyrektor Szkolenia Praktycznego:**
- Współorganizuje i koordynuje przebieg praktyk zawodowych, staży oraz praktyk absolwenckich w zakładach pracy, dbając o ich walor doradczo-poznawczy.
- Wspólnie z doradcą zawodowym planuje i logistycznie zabezpiecza harmonogram obowiązkowych **wizyt zawodoznawczych** u pracodawców oraz w **Branżowych Centrach Umiejętności (BCU)**.
- Pozyskuje informacje zwrotne od pracodawców na temat przygotowania zawodowego uczniów oraz nowych technologii (w tym automatyzacji i AI) wdrażanych w przedsiębiorstwach, a następnie przekazuje te dane zespołowi nauczycieli.
- Monitoruje zgodność warunków odbywania praktyk z aktualnymi standardami bezpieczeństwa i wymaganiami nowoczesnego rynku pracy.
- **Wicedyrektor ds. Wychowawczych, Pedagog i Psycholog Szkolny:**
 - Diagnozują indywidualne potrzeby, bariery oraz możliwości psychofizyczne uczniów.

- Współuczestniczą w opracowywaniu i koordynowaniu programu WSDZ oraz wspierają doradcę w jego realizacji.
- Udzielają porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron uczniów oraz wspierają proces podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.
- W zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych kierują uczniów do specjalistycznych placówek, w tym do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Targu.
- **Pracownicy Biblioteki Szkolnej:**
 - Gromadzą, systematycznie aktualizują i udostępniają literaturę, informatory, broszury oraz materiały multimedialne z zakresu doradztwa zawodowego i planowania kariery.
 - Tworzą w bibliotece szkolnej tzw. **Kącik Informacji Zawodowej**, zapewniając uczniom stały dostęp do informacji o zawodach, uczelniach oraz szkołach branżowych II stopnia.
 - Wspierają doradcę zawodowego w upowszechnianiu wiedzy o **ogólnodostępnych, cyfrowych platformach edukacyjnych** oraz ogólnopolskich bazach zawodów, pomagając uczniom w rozwijaniu umiejętności cyfrowego wyszukiwania informacji.
- **Szkolny Doradca Zawodowy – Koordynator WSDZ:**
 - Opracowuje roczny program realizacji doradztwa zawodowego we współpracy z innymi nauczycielami, psychologami, pedagogami oraz podmiotami zewnętrznymi.
 - **Systematycznie analizuje i interpretuje krajowe oraz wojewódzkie prognozy zapotrzebowania na pracowników** w zawodach szkolnictwa branżowego, a także wyniki monitoringu karier absolwentów.
 - Wykorzystuje dane prognostyczne i wyniki monitoringu absolwentów w bezpośrednich działaniach doradczych prowadzonych z uczniami, słuchaczami i ich rodzicami.
 - Wdraża i upowszechnia w pracy doradczej **cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego**, w tym zasoby ogólnodostępnych platform edukacyjnych, ogólnopolskich baz zawodów oraz platform komunikacji.

- Koordynuje organizację obowiązkowych **wizyt zawodoznawczych** u pracodawców, w Branżowych Centrach Umiejętności (BCU) oraz placówkach kształcenia zawodowego.
- Prowadzi indywidualne porady doradcze, grupowe zajęcia aktywizujące oraz dokonuje bieżącego monitorowania, ewaluacji i sprawozdawczości z realizacji WSDZ.
- **Nauczyciele Wychowawcy:**
 - Prowadzą w ramach godzin z wychowawcą zajęcia związane z przygotowaniem młodzieży do świadomego podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych i planowania kariery.
 - Rozwijają u uczniów kompetencje społeczne, personalne oraz umiejętność współpracy w grupie.
 - Kierują uczniów potrzebujących zindywidualizowanego wsparcia do doradcy zawodowego, psychologa lub pedagoga szkolnego.
 - Wspierają rodziców w pełnieniu roli doradców, m.in. poprzez dystrybucję informacji o systemie edukacji i narzędziach doradczych.
 - Współorganizują i przeprowadzają **spotkania, warsztaty lub wydarzenia aktywizujące dla rodziców**, wspierające planowanie ścieżki kariery przez uczniów.
- **Nauczyciele Przedmiotów Ogólnokształcących i Zawodowych:**
 - Realizują podstawę programową, korelując treści przedmiotowe z zagadnieniami doradztwa zawodowego i wiedzy o rynku pracy.
 - Rozpoznają, diagnozują i wspierają rozwój szczególnych uzdolnień, zainteresowań i predyspozycji zawodowych uczniów.
 - Udostępniają informacje edukacyjno-zawodowe oraz omawiają specyfikę zawodów powiązanych z realizowanym programem nauczania.
 - **Wskazują na dynamiczny wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji (AI)**, na zmiany w zadaniach zawodowych, wymaganiach pracodawców i formach zatrudnienia w danej branży.
 - Przygotowują uczniów do udziału w konkursach, turniejach i olimpiadach zawodowych, a także prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe.

- Współpracują z wychowawcami klas oraz szkolnym koordynatorem doradztwa w realizacji działań ujętych w programie WSDZ (w tym przy organizacji wizyt zawodoznawczych).
- **Lokalni i Regionalni Pracodawcy, Izby Gospodarcze oraz Przedstawiciele Branż:**
 - **Współtworzą i opiniują roczny program realizacji doradztwa zawodowego**, zapewniając jego ścisłe dopasowanie do realnego zapotrzebowania rynku i trendów gospodarczych.
 - Umożliwiają realizację wizyt zawodoznawczych na terenie swoich przedsiębiorstw, prezentując uczniom realne środowisko pracy, strukturę organizacyjną oraz kulturę firmy
 - Wskazują na poszukiwane w danej branży kwalifikacje (w tym kwalifikacje wolnorynkowe i sektorowe z zakresu Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji).
 - Współuczestniczą w szkolnych wydarzeniach doradczych, panelach dyskusyjnych czy symulacjach rozmów rekrutacyjnych jako eksperci rynkowi

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA SZKOŁY BRANŻOWEJ:

Obszary treści programowych (Efekty uczenia się)

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

- Sporządza bilans własnych zasobów (zainteresowań, uzdolnień, kompetencji) na podstawie dokonanej autoanalizy i dokumentuje je w portfolio.
- Ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego.
- Określa wpływ stanu zdrowia i predyspozycji psychofizycznych na wykonywanie zadań w wybranym zawodzie.
- Analizuje własne zasoby i preferencje w kontekście wymagań rynku pracy oraz oczekiwań pracodawców, z uwzględnieniem **predyspozycji do pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia oraz samozatrudnienia**.
- Określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą, etyką zawodową i odpowiedzialnością społeczną.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- **Analizuje i interpretuje prognozę zapotrzebowania na pracowników** w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy oraz prognozy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw pracy.
- Określa zawody i stanowiska pracy, dla których bazę stanowią jego kwalifikacje, ze szczególnym uwzględnieniem zawodów przyszłości.
- Rozpoznaje i określa **wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji (AI)**, na zmiany w zadaniach zawodowych, procesach produkcyjnych i formach zatrudnienia.
- Analizuje podstawy prawa pracy, porównuje formy zatrudnienia (umowa o pracę, umowy cywilnoprawne, B2B) oraz zna metody rozwiązywania umów, prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy.
- **Analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy** poprzez wolontariat, udział w projektach społecznych, praktyki zawodowe oraz **praktyki absolwenckie**.
- **Wykorzystuje umiejętności cyfrowe** do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych, ogólnopolskich baz zawodów oraz portali zawierających oferty pracy.
- Samodzielnie sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne (**CV, list motywacyjny**) zgodnie z wymogami współczesnych pracodawców.
- Przygotowuje się do prezentacji własnych kompetencji podczas rozmowy rekrutacyjnej, w tym poprzez **aktywny udział w symulacjach rozmów kwalifikacyjnych**.
- Charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające przedsiębiorczość.
- Charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym **publiczne służby zatrudnienia (PUP), Ochotnicze Hufce Pracy (OHP) oraz agencje zatrudnienia**.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- Korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego w formie formalnej, pozaformalnej i nieformalnej.
- Charakteryzuje możliwości nabywania kwalifikacji z zakresu edukacji pozaformalnej w ramach **Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK)**, w tym kwalifikacji wolnorynkowych i sektorowych, oraz sprawnie **posługuje się Zintegrowanym Rejestrem Kwalifikacji (ZRK)**.

- Analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w tym możliwości szybszego wejścia na rynek pracy, zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz dalszego kształcenia.
- Analizuje możliwości kontynuowania nauki w **branżowych szkołach II stopnia, szkołach policealnych oraz na uczelniach (szkołach wyższych)**.
- Określa znaczenie koncepcji uczenia się przez całe życie (*lifelong, learning*) w rozwoju osobistym i utrzymaniu elastyczności na rynku pracy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- Ustala cele krótko- i długoterminowe w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej.
- Sporządza indywidualny plan działania (IPD) – planuje różne warianty ścieżek rozwoju na podstawie bilansu zasobów, informacji o rynku pracy oraz prognoz gospodarczych.
- Podejmuje samodzielne decyzje dotyczące dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej, przewidując skutki i konsekwencje podjętych wyborów.

Realizacja treści doradczych przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów

- **Biznes i zarządzanie:**
 - Rozwijanie kompetencji kluczowych: komunikacja interpersonalna, praca w zespole projektowym, budowanie i zarządzanie marką osobistą (*personal branding*).
 - Praktyczna nauka tworzenia i aktualizacji dokumentów aplikacyjnych zgodnie z najnowszymi standardami systemów ATS (systemów automatycznej selekcji aplikacji przez AI).
 - Przeprowadzanie symulacji rozmów kwalifikacyjnych (rekrutacja tradycyjna i zdalna) oraz negocjacji płacowych.
 - Analiza prawnych i finansowych aspektów zakładania oraz prowadzenia działalności gospodarczej, w tym tworzenie kompleksowych biznesplanów i analiza form opodatkowania.
 - **Aspekty branżowe:** Analiza mikro- i makroekonomiczna specyfiki prowadzenia nowoczesnego gospodarstwa rolnego, przedsiębiorstw sektora agro-technicznego oraz firm przetwórstwa rolno-spożywczego. Planowanie i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych, w tym dotacji unijnych z programów Wspólnej Polityki Rolnej (np. „Młody Rolnik”, modernizacja gospodarstw).

Analiza krajowych i wojewódzkich prognoz zapotrzebowania na produkty i usługi sektora zielonej gospodarki.

- **Informatyka:**

- Kształtowanie zaawansowanych umiejętności cyfrowych służących do krytycznego i efektywnego przeszukiwania platform edukacyjnych, ogólnopolskich baz zawodów oraz portali z ofertami pracy.
- Nauka poprawnego formatowania zaawansowanych dokumentów tekstowych, arkuszy kalkulacyjnych oraz baz danych wykorzystywanych w codziennej pracy biurowej i technicznej.
- Zasady bezpiecznej korespondencji elektronicznej, ochrony danych osobowych (RODO) i budowania profesjonalnego wizerunku w sieci (np. na portalach typu LinkedIn).
- **Aspekty branżowe:** Zapoznanie uczniów z oprogramowaniem specjalistycznym i systemami ERP dedykowanymi dla agrobiznesu, mechanizacji, hodowli oraz architektury krajobrazu (np. programy do komputerowego bilansowania dawek pokarmowych dla zwierząt, systemy zarządzania stadem, oprogramowanie CAD do projektowania ogrodów).
- **Rola i wpływ AI:** Praktyczne omówienie zastosowania algorytmów **sztucznej inteligencji (AI)**, uczenia maszynowego i Internetu Rzeczy (IoT) w rolnictwie precyzyjnym (Smart Farming). Wykorzystanie AI do analizy danych z czujników glebowych i satelitarnych w celu optymalizacji nawożenia, sterowanie autonomicznymi ciągnikami i robotami polowymi, programowanie dronów mapujących uprawy oraz obsługa systemów AI w zautomatyzowanych oborach (np. roboty udojowe korelujące wyniki zdrowotne bydła w czasie rzeczywistym).

- **Język polski:**

- Analiza motywu pracy, ziemi i etosu robotnika/rolnika w literaturze różnych epok; kształtowanie szacunku do pracy ludzkiej.
- Etyka słowa, kultura wypowiedzi i zasady poprawnej komunikacji społecznej w relacjach zawodowych (wertykalnych i horyzontalnych).
- Rozwijanie umiejętności retorycznych, argumentacji i sztuki autoprezentacji niezbędnych podczas wystąpień publicznych oraz rozmów rekrutacyjnych.

- Praktyczna nauka poprawnego i bezbłędnego redagowania oficjalnych pism urzędowych, podań, listów motywacyjnych, reklamacji oraz biznesowych wiadomości e-mail.
- **Języki obce (w tym zawodowe):**
 - Opanowanie specjalistycznej terminologii branżowej i słownictwa technicznego niezbędnego w wybranym profilu kształcenia.
 - Przygotowanie dokumentów aplikacyjnych w standardzie międzynarodowym (np. CV w formacie Europass) oraz symulacje rozmów o pracę w języku obcym.
 - **Aspekty branżowe:** Rozwijanie umiejętności korzystania z zagranicznej dokumentacji technicznej, instrukcji obsługi maszyn rolniczych, specyfikacji technologicznych i baz danych w języku obcym. Przygotowanie do nawiązywania międzynarodowych kontaktów handlowych, kontraktacji płodów rolnych, logistyki dostaw oraz obsługi klienta w turystyce wiejskiej/agroturystyce.
- **Matematyka:**
 - Odczytywanie, zaawansowana analiza i interpretacja danych statystycznych przedstawionych w tekstach, tabelach, wykresach i raportach rynkowych (np. analiza Barometru Zawodów, wskaźników bezrobocia i stóp procentowych).
 - Kształtowanie umiejętności logicznego i algorytmicznego myślenia, dzielenia złożonych procesów na etapy oraz optymalizacji matematycznej kosztów.
 - **Aspekty branżowe:** Praktyczne obliczenia finansowo-gospodarcze: kalkulacja opłacalności produkcji, obliczanie dawek nawozowych i środków ochrony roślin, szacowanie wydajności maszyn, obliczanie amortyzacji sprzętu oraz kalkulacja kosztów logistycznych i podatkowych w agrobiznesie.
- **Geografia:**
 - Struktura zatrudnienia, transformacja sektorowa gospodarki (rolnictwo, przemysł, usługi) w Polsce, Europie i na świecie.
 - Analiza zjawiska migracji zarobkowych oraz lokalnego i regionalnego rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań społeczno-gospodarczych powiatu nowotarskiego i Podhala.
 - **Aspekty branżowe:** Wpływ czynników przyrodniczych, glebowych i klimatycznych na strukturę upraw i hodowli. Analiza założeń Europejskiego

Zielonego Ładu i polityki proekologicznej na powstawanie „zielonych miejsc pracy” oraz wymogi restrukturyzacji tradycyjnych gospodarstw rolnych.

- **Biologia:**

- Ergonomia pracy, fizjologia wysiłku fizycznego oraz profilaktyka chorób zawodowych i cywilizacyjnych (stres, wypalenie zawodowe, wady postawy).
- Biotechnologia, inżynieria genetyczna i mikrobiologia jako gałęzie nowoczesnej gospodarki generujące nowe ścieżki kariery zawodowej.
- **Aspekty branżowe:** Szczegółowa analiza zoonoz (chorób odzwierzęcych) oraz zasad BHP w kontakcie ze zwierzętami gospodarskimi. Bezpieczeństwo toksykologiczne przy stosowaniu chemicznych środków ochrony roślin. Ekologiczne aspekty produkcji żywności, dobrostan zwierząt i systemy certyfikacji żywności (BIO, EKO) jako kluczowe kompetencje współczesnego technologa i producenta.

- **Chemia:**

- Zasady bezpiecznej pracy z substancjami chemicznymi, odczynnikami i materiałami niebezpiecznymi w warunkach laboratoryjnych i przemysłowych.
- Chemia żywności – identyfikacja procesów biochemicznych zachodzących podczas przetwarzania, utrwalania i przechowywania produktów spożywczych (podstawa pracy w przetwórstwie).
- **Aspekty branżowe:** Praktyczna analiza składu chemicznego i odczynu (pH) gleby, klasyfikacja i właściwości nawozów sztucznych oraz organicznych, chemiczne mechanizmy działania środków ochrony roślin. Zapoznanie ze specyfiką pracy w laboratoriach analitycznych, stacjach chemiczno-rolniczych oraz instytucjach kontrolnych (SANEPID, Inspekcja Weterynaryjna).

- **Fizyka:**

- Zastosowanie praw mechaniki, kinematyki, hydrauliki i termodynamiki w konstrukcji, diagnostyce oraz eksploatacji pojazdów, maszyn i urządzeń technicznych.
- Wykorzystanie systemów GPS/RTK i zjawisk falowych w nawigacji satelitarnej maszyn rolniczych.
- **Aspekty branżowe:** Odnawialne Źródła Energii (OZE) – fizyczne podstawy działania instalacji fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych, biogazowni rolniczych i pomp ciepła. Analiza rynku pracy pod kątem zapotrzebowania na

specjalistów ds. audytu energetycznego i instalacji systemów eko-energetycznych w nowoczesnym budownictwie zagrodowym i wiejskim.

- **Wiedza o społeczeństwie / Historia:**

- Ewolucja struktur społeczno-zawodowych na przestrzeni wieków, ze szczególnym uwzględnieniem procesów industrializacji, urbanizacji i informatyzacji wsi.
- Kształtowanie postaw obywatelskich, znajomość praw człowieka, praw pracowniczych oraz mechanizmów dialogu społecznego (związki zawodowe, organizacje pracodawców).
- Rola instytucji państwowych, samorządowych oraz organów Unii Europejskiej w regulowaniu i wspieraniu rynku pracy, zwalczaniu bezrobocia i wyrównywaniu szans rozwojowych regionów wiejskich.

- **Edukacja dla bezpieczeństwa:**

- Struktura organizacyjna, zadania oraz specyfika ścieżek kariery zawodowej w służbach mundurowych (Wojsko Polskie, Wojska Obrony Terytorialnej, Policja, Państwowa Straż Pożarna) oraz w strukturach Ratownictwa Medycznego i Górskiego (GOPR).
- Zarządzanie kryzysowe, ochrona ludności oraz procedury pierwszej pomocy przedmedycznej jako obligatoryjne kompetencje pożądane w każdym sektorze zawodowym.

- **Wychowanie fizyczne:**

- Kształtowanie nawyków trwałej aktywności fizycznej przez całe życie jako kluczowego elementu dbałości o zdrowie i zdolność do wykonywania pracy zawodowej.
- Ćwiczenia kompensacyjno-korekcyjne ukierunkowane na przeciwdziałanie przeciążeniom aparatu ruchu specyficznym dla poszczególnych zawodów (np. praca siedząca/mechanika/biurowa vs. długotrwała praca stojąca/fizyczna).
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z napięciem psychofizycznym, techniki relaksacyjne oraz kształtowanie ducha zdrowej rywalizacji i współpracy zespołowej (fair play).

- **Religia / Etyka:**

- Etyka zawodowa, etyka biznesu i moralna odpowiedzialność za podejmowane decyzje gospodarcze, finansowe i kadrowe.

- Podkreślanie godności pracy ludzkiej i sprawiedliwości społecznej (np. godziwe wynagradzanie pracowników, uczciwość w relacjach z kontrahentami i konsumentami).
- Moralne i ekologiczne aspekty gospodarowania zasobami naturalnymi, ochrona stworzenia, etyka traktowania zwierząt oraz analiza szans i zagrożeń dla podmiotowości człowieka w dobie automatyzacji i technokratyzacji życia.
- **Wychowanie do życia w rodzinie:**
 - Budowanie harmonii między życiem rodzinnym a zawodowym (*work-life balance*) jako warunek satysfakcji życiowej i zapobiegania kryzysom.
 - Kształtowanie dojrzałości emocjonalnej i odpowiedzialności za rozwój własny oraz członków rodziny.
 - Wpływ nowoczesnych, elastycznych form zatrudnienia (praca zdalna, własna działalność, ruchomy czas pracy) na organizację, komunikację i podział obowiązków w gospodarstwie domowym i rodzinnym.
- **Przedmioty zawodowe (Rolnicze, Techniczne, Weterynaryjne, Krajobrazu i pokrewne):**
 - Opanowanie rygorystycznych procedur technologicznych, norm jakościowych (np. HACCP w produkcji żywności) i przepisów BHP specyficznych dla danej branży.
 - **Praca z nowoczesnym parkiem maszynowym**, systemami automatyzacji procesów produkcyjnych i przetwórczych oraz wdrażanie rozwiązań opartych na **sztucznej inteligencji (AI)** w bieżących zadaniach zawodowych.
 - **Korelacja z ZSK:** Praktyczne zapoznanie uczniów z ideą Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, identyfikacja rynkowych i sektorowych kwalifikacji częściowych, które uczeń może zdobyć w celu elastycznego rozszerzania uprawnień (np. uprawnienia na wózki widłowe, certyfikaty operatora kombajnów, uprawnienia na drony do teledetekcji, specjalistyczne certyfikaty florystyczne czy nasienne).
 - **Współpraca z BCU:** Efektywne wykorzystanie zaawansowanej infrastruktury technologicznej **Branżowych Centrów Umiejętności (BCU)** do realizacji specjalistycznych modułów szkoleniowych, kursów certyfikowanych i pokazów technologicznych wykraczających poza standardową podstawę programową, w celu bezpośredniego transferu innowacji z biznesu do edukacji.

8. OCZEKIWANE EFEKTY I KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI DORADZTWA ZAWODOWEGO

Dla indywidualnych odbiorców:

- Dla uczniów:

- Rozwój umiejętności samodzielnego i trafnego bilansowania własnych zasobów, predyspozycji oraz wartości i włączania ich do portfolio zawodowego.
- Nabycie wysokich **kompetencji cyfrowych** umożliwiających sprawne poruszanie się po ogólnodostępnych platformach edukacyjnych, ogólnopolskich bazach zawodów oraz portalach rekrutacyjnych.
- Wzrost świadomości i gotowości do elastycznego reagowania na **wpływ nowoczesnych technologii, w tym sztucznej inteligencji (AI)**, na transformację zadań zawodowych i form zatrudnienia.
- Umiejętność samodzielnego sporządzania dokumentów aplikacyjnych (**CV, list motywacyjny**) oraz skuteczna autoprezentacja podczas symulacji rozmów kwalifikacyjnych.
- Zdolność do sprawnego poruszania się w obszarze edukacji pozaformalnej i posługiwania się **Zintegrowanym Rejestrem Kwalifikacji (ZRK)**.
- Praktyczne poznanie realnego środowiska pracy w wybranych zawodach oraz nowoczesnych technologii branżowych dzięki systematycznym **wizytom zawodoznawczym w przedsiębiorstwach oraz Branżowych Centrach Umiejętności (BCU)**.
- Kreowanie postaw aktywnych, przedsiębiorczych, otwartości na koncepcję uczenia się przez całe życie (*lifelong learning*) oraz radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych na rynku pracy.

- Dla rodziców:

- Powszechny i ułatwiony dostęp do nowoczesnych, cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego oraz oficjalnych prognoz zapotrzebowania na pracowników.
- Wzrost merytorycznego przygotowania do pełnienia roli skutecznych doradców dla własnych dzieci dzięki udziałowi w dedykowanych spotkaniach, warsztatach i wydarzeniach szkolnych.

- **Dla nauczycieli:**

- Podniesienie kwalifikacji w zakresie diagnozowania potrzeb uczniów oraz korelacji treści przedmiotowych z wymaganiami nowoczesnego rynku pracy, w tym automatyzacją i robotyzacją.

Dla szkoły:

- Pełna i bezwarunkowa **realizacja zobowiązań wynikających z aktualnych przepisów prawa oświatowego**.
- Skuteczna optymalizacja szkolnych programów nauczania na podstawie systematycznego analizowania **wyników monitoringu karier absolwentów** oraz krajowych i wojewódzkich prognoz zatrudnienia.
- Stworzenie i bieżące aktualizowanie szkolnej, cyfrowej bazy informacji edukacyjno-zawodowej z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych.

Dla środowiska lokalnego i rynku pracy:

- Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej konieczności racjonalnego planowania rozwoju zawodowego w regionie Podhala.
- Systemowe i efektywne **przeciwdziałanie strukturalnemu bezrobociu** oraz niedopasowaniu kompetencyjnemu młodzieży do lokalnego rynku pracy poprzez ścisłą współpracę szkoły z publicznymi służbami zatrudnienia (PUP), OHP oraz agencjami zatrudnienia.

Dla pracodawców i partnerów branżowych:

- Realny wpływ na kształt programu doradczego szkoły poprzez obligatoryjne partnerstwo w jego tworzeniu.
- Zwiększenie szansy pozyskania wysoko wykwalifikowanych, świadomych i odpowiednio przygotowanych technologicznie kandydatów do pracy (absolwentów), znających specyfikę i kulturę organizacyjną nowoczesnych przedsiębiorstw rynkowych.

9. MONITORING I EWALUACJA

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) podlega procedurze stałego monitoringu oraz systematycznej ewaluacji w celu zapewnienia najwyższej efektywności prowadzonych działań.

- **Puls programu (Bieżący monitoring):** Trzymanie ręki na pulsie realizowanych działań przez szkolnego doradcę zawodowego poprzez ciągłą weryfikację

harmonogramu, analizę dynamicznych zmian na rynku pracy i błyskawiczne dostosowywanie do nich treści doradczych.

- **Cyfrowy feedback (Ewaluacja 360 stopni):** Zastąpienie tradycyjnych metod szybkim, cyfrowym zbieraniem opinii (krótkie ankiety online, kody QR po warsztatach, interaktywne ankiety w e-dzienniku) od uczniów, rodziców i pracodawców partnerskich w celu poznania ich realnych opinii.
- **Wskaźniki zaangażowania (KPI):** Mierzenie skuteczności systemu za pomocą twardych wskaźników – poziomu frekwencji na wizytach zawodoznawczych, liczby uczniów korzystających z Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (ZRK) oraz aktywności młodzieży w symulacjach rekrutacyjnych.
- **Cyfrowy ślad (Audyt dokumentacji):** Bezpieczne i transparentne rejestrowanie działań doradczych w chmurze i dzienniku elektronicznym, w tym prowadzenie Kart Konsultacji Indywidualnych z pełnym poszanowaniem standardów bezpieczeństwa danych (RODO).
- **Transparentność lekcji (Korelacja w praktyce):** Wizualne mapowanie doradztwa w edukacji przedmiotowej poprzez precyzyjne wpisy tematów w e-dzienniku, pokazujące, jak teoria szkolna łączy się z rynkową praktyką i technologiami AI na każdym przedmiocie.
- **Roczny bilans zamknięcia (Puls Absolwenta):** Tworzenie na koniec roku szkolnego dynamicznego sprawozdania z efektów WSDZ, stanowiącego syntezę sukcesów, wyciągniętych wniosków oraz twardych danych z monitoringu losów absolwentów.
- **Strategia ciągłego rozwoju (Ewaluacja rozwojowa):** Prezentowanie sprawozdania Radzie Pedagogicznej i Dyrektorowi Szkoły w celu przekształcenia wniosków w konkretny plan naprawczy i innowacje doradcze na kolejny rok szkolny.

PLAN PRACY NA ROK SZKOLNY 2026– 2027

Lp.	ZADANIA	DZIAŁANIA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
1.	Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz na pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.	1. Projektowanie i realizacja cyfrowych oraz tradycyjnych kwestionariuszy ankiet badających potrzeby uczniów. 2. Prowadzenie wieloaspektowych rozmów diagnostycznych z młodzieżą, nauczycielami oraz rodzicami w celu mapowania celów karierowych..	Doradca zawodowy, Nauczyciele, wychowawcy	Wrzesień W ciągu roku szkolnego
2.	Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.	1. Tworzenie i aktualizacja stacjonarnych oraz cyfrowych baz wiedzy o ofercie szkół branżowych II stopnia, szkół policealnych i uczelni wyższych. 2. Prowadzenie multimedialnej oraz tradycyjnej szkolnej tablicy informacyjnej doradztwa zawodowego.	Doradca zawodowy	W ciągu roku szkolnego
3.	Prowadzenie działalności informacyjno- doradczej szkoły w środowisku lokalnym, promocja kierunków kształcenia.	1. Realizacja kampanii informacyjno-promocyjnych w szkołach podstawowych powiatu nowotarskiego. 2. Prezentacja kierunków kształcenia i profilu technologicznego szkoły podczas regionalnych targów edukacyjnych.	Zespół ds. promocji szkoły, doradca zawodowy	Według ustalonego harmonogramu
4.	Wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom dodatkowych źródeł informacji dotyczących: rynku pracy, trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób	1. Udostępnianie na stronie internetowej szkoły linków do ogólnopolskich baz zawodów, Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji (ZRK) oraz platform komunikacyjnych. 2. Rozbudowa zasobów biblioteczki doradcy zawodowego o literaturę dotyczącą wpływu sztucznej inteligencji (AI) i automatyzacji na zawody.	Doradca zawodowy, nauczyciele bibliotekarze	Cały rok szkolny szkolny

	niepełnosprawnych, programów edukacyjnych UE.			
5.	Udzielanie indywidualnych porad uczniom i rodzicom .	1. Prowadzenie spersonalizowanych konsultacji i rozmów doradczych dla uczniów nakierowanych na tworzenie Indywidualnych Planów Działania. 2. Doradztwo dla rodziców w zakresie wspierania wyborów edukacyjnych dzieci i analizy ich predyspozycji.	Doradca zawodowy, pedagog i psycholog szkolny	Na bieżąco, według potrzeb
6.	Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej	1. Realizacja godzin z wychowawcą opartych o nowoczesne, projektowe moduły tematyczne doradztwa zawodowego. 2. Warsztaty z zakresu cyfrowego rekrutowania, symulacji rozmów kwalifikacyjnych oraz tworzenia CV odpornych na algorytmy selekcyjne.	Wychowawcy, szkolny doradca zawodowy, pedagog szkolni	W ciągu roku szkolnego
7.	Zapoznanie uczniów z ofertą kolejnego etapu edukacyjnego.	1. Organizacja lekcji wychowawczych i spotkań informacyjnych poświęconych ofercie kolejnych etapów edukacyjnych. 2. Promowanie idei uczenia się przez całe życie (lifelong learning) oraz elastycznych ścieżek edukacji pozaformalnej.	Wychowawca, doradca zawodowy	W ciągu roku szkolnego
8.	Realizacja tematyki z zakresu doradztwa zawodowego na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych	1. Implementacja treści z zakresu wiedzy o rynku pracy, przepisów prawa i przedsiębiorczości do podstaw programowych przedmiotów ogólnych i zawodowych. 2. Omawianie przez nauczycieli wpływu nowych technologii (w tym AI) na ewolucję stanowisk pracy w danej branży.	Wszyscy nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących i zawodowych	Cały rok szkolny
9.	Udział młodzieży w wycieczkach zawodoznawczych, stażach, praktykach oraz spotkaniach związanych z planowaniem	1. Organizacja obowiązkowych wizyt zawodoznawczych w przedsiębiorstwach branżowych oraz Branżowych Centrach Umiejętności (BCU). 2. Koordynacja praktyk, staży krajowych oraz	Nauczyciele przedmiotów zawodowych i przedsiębiorczości, wychowawcy, doradca zawodowy.	W ciągu roku szkolnego

	dalszej drogi kształcenia i kariery zawodowej.	międzynarodowych wyjazdów w ramach programu Erasmus+. 3. Promowanie wolontariatu i praktyk absolwenckich jako form budowania portfolio.	Dyrektor praktycznej nauki zawodu.	
10.	Wspieranie w działaniach doradczych rodziców i nauczycieli	1. Udostępnianie nauczycielom nowoczesnych materiałów metodycznych i scenariuszy zajęć skorelowanych z doradztwem. 2. Organizacja spotkań, warsztatów i wydarzeń aktywizujących dla rodziców wspierających planowanie kariery uczniów. 3. Prowadzenie konsultacji indywidualnych dla rodziców podczas wywiadówek oraz dni otwartych.	Doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów zawodowych i ogólnych	W ciągu roku szkolnego
11.	Współpraca z instytucjami wspierającymi WSDZ	1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowym Targu (współpraca w zakresie pogłębionej diagnostyki uczniów oraz konsultacji specjalistycznych). 2. Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Targu (analiza krajowych i wojewódzkich prognoz zapotrzebowania na pracowników oraz monitoringu karier absolwentów). 3. Młodzieżowe Centrum Kariery OHP (organizacja zewnętrznych zajęć warsztatowych z zakresu aktywizacji rynkowej). 4. Branżowe Centra Umiejętności /BCU/ (koordynacja zaawansowanych wizyt zawodoznawczych, prezentacja innowacji technologicznych oraz certyfikowane szkolenia rynkowe w ramach ZSK).	Doradca zawodowy, nauczyciele, pedagodzy .	Na bieżąco

Przykładowa tematyka zajęć zawodoznawczych w szkole branżowej I stopnia:

Klasa 1 – Moduł: Architektura Własnego Potencjału i Cyfrowy Rekonesans Edukacyjny

- **Projektowanie tożsamości zawodowej:** Mapowanie wewnętrznego systemu wartości oraz bazy zasad etycznych jako kręgosłupa przyszłej kariery w rzemiośle i technologii.
- **Audyt kapitału osobistego:** Narzędzia bilansowania unikalnych talentów, mocnych stron oraz diagnozowanie nisz rozwojowych w oparciu o spersonalizowane portfolio.
- **Strategia pasji rynkowej:** Analiza potencjału własnych zainteresowań i przekładanie ich na konkretne kompetencje poszukiwane przez nowoczesny biznes.
- **Kompas predyspozycji psychofizycznych:** Korelacja zasobów zdrowotnych z realnymi obciążeniami i ergonomicznymi wymaganiami na współczesnych stanowiskach pracy.
- **Anatomia decyzji życiowych:** Dekodowanie czynników wpływających na wybory edukacyjno-zawodowe oraz zarządzanie barierami decyzyjnymi.
- **Nawigacja w cyfrowej bazie wiedzy:** Efektywne wykorzystanie zaawansowanych umiejętności cyfrowych do przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych oraz ogólnopolskich baz zawodów.

Klasa 2 – Moduł: Rynkowe Realia, Komunikacyjny Trening i Transformacja Technologiczna (AI)

- **Trening inteligencji społecznej:** Warsztaty asertywności, skutecznej komunikacji wertykalnej i horyzontalnej oraz budowanie odporności na stres w środowisku pracy.
- **Bilans zysków szkolnictwa branżowego:** Analiza wyzwań i korzyści płynących z wyboru ścieżki zawodowej, ze szczególnym uwzględnieniem przewagi szybszego startu na rynku pracy.
- **Indywidualna Matryca Działania:** Konfrontowanie własnych zasobów z realnymi oczekiwaniami, wymaganiami i kulturą organizacyjną nowoczesnych przedsiębiorstw.
- **Dekodowanie profilu pracownika idealnego:** Identyfikacja pożądanych przez pracodawców kompetencji twardych i miękkich oraz zasad odpowiedzialności zawodowej.
- **Analityka trendów gospodarczych:** Praktyczna interpretacja krajowych oraz wojewódzkich prognoz zapotrzebowania na pracowników oraz wniosków z monitoringu karier absolwentów.
- **Nawigator Ery Algorytmów:** Rozpoznawanie i precyzyjne określanie wpływu automatyzacji, nowych technologii oraz sztucznej inteligencji (AI) na ewolucję zadań zawodowych.

Klasa 3 – Moduł: Kampania Rekrutacyjna, Elastyczność Kontraktowa i Ciągłość Rozwoju

- **Inżynieria poszukiwania pracy:** Mapowanie jawnego i ukrytego rynku pracy oraz techniki poruszania się po nowoczesnych portalach rekrutacyjnych.
- **Strategia dokumentów aplikacyjnych nowej generacji:** Samodzielne tworzenie i ciągła aktualizacja CV oraz listów motywacyjnych odpornych na automatyczną selekcję algorytmów.
- **Symulacja zderzenia z rynkiem:** Warsztaty autoprezentacji oraz trening zachowań podczas interaktywnych, symulowanych rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcami.
- **Sojusznicy w budowaniu kariery:** Praktyczne wykorzystanie narzędzi publicznych służb zatrudnienia, Ochotniczych Hufców Pracy, agencji zatrudnienia oraz zasobów Zintegrowanego Rejestru Kwalifikacji.
- **Horyzonty edukacji ustawicznej:** Planowanie alternatywnych ścieżek rozwoju w szkołach branżowych II stopnia, szkołach policealnych oraz na uczelniach w formule uczenia się przez całe życie.
- **Elastyczność kontraktowa i kapitał społeczny:** Analiza korzyści płynących z pracy zdalnej, samozatrudnienia, praktyk absolwenckich oraz wolontariatu jako nowoczesnych form doświadczania pracy.